

УДК 634.25

Красуля Т. І., кандидат с.-г. наук, с.н.с. сектору селекції та сортостворення
Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН
e-mail: t.krasulia@ukr.net

ЗРАЗКИ ГЕНОФОНДУ ПЕРСИКА ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ НА ЯКІСТЬ ПЛОДІВ

Персики є одним з найулюбленіших фруктів серед населення України. Вітчизняні виробники через ряд причин не можуть у повній мірі забезпечити потребу споживачів у свіжій продукції. Підвищений попит на ринку значною мірою задовольняється завдяки імпорту з європейських країн. В умовах конкуренції виробник має запропонувати продукт, який би відрізнявся за зовнішнім виглядом та смаком від вже існуючого. Тому актуальним є питання створення нових сортів персика з підвищеною якістю плодів. З метою виявлення зразків-носіїв селекційно цінних ознак вивчали генофонд персика за такими показниками якості плодів, як величина, привабливість зовнішнього вигляду, смак.

В результаті вивчення виявлено, що зразки 'Дар Степу', 'Достойний', 'Ласунець', 'Редхавен', 'Сяйво', 'Темісовський', 'Урожайний жовтий', 'Harrow Diamond', 'Benedicte', 'Montar', 'Summer Lady', 'T-4', 'T-5' відзначаються плодами вище середньої величини, масою 150,1–200,0 г. Великі плоди, на рівні 207,8–242,8 г формували зразки 'Іван Тупіцин', 'Ювілейний Сидоренка', 'Waclaw', 'T-3'.

Наявність покривного забарвлення різної інтенсивності була відмічена на плодах всіх зразків, що вивчалися. Розмитим темно-карміновим або бордовим рум'янцем майже на всій поверхні характеризуються плоди зразків 'Любимий', 'Нарядний нікитський', 'Azurite', 'Gold Line'. Значна кількість зразків, у тому числі 'Дар Степу', 'Згода', 'Молдавський жовтий', 'Мечта', 'Редхавен', 'Урожайний жовтий', 'Harbinger', 'Harnas', 'Montar', 'Summer Lady'

має яскраве рожево-червоне, червоне або кармінове покривне забарвлення плоду, що охоплює 0,5–0,75 поверхні. Плоди зразків 'Транатовий', 'Лакомий', 'Чарівник', 'Benedicte', 'Harrow Beauty', 'Harrow Diamond', 'Waclaw', 'T-3', 'T-4' до половини вкриті червоним або карміновим рум'янцем. Високу оцінку привабливості зовнішнього вигляду плодів (8 балів) одержали зразки великоплідні з рівною поверхнею, а також вище середньої та середньої величини з яскравим покривним забарвленням, що охоплює не менше половини поверхні. Це 'Дар Степу', 'Іван Тупіцин', 'Ласунець', 'Любимий', 'Мечта', 'Молдавський жовтий', 'Урожайний жовтий', 'Ювілейний Сидоренка', 'Редхавен', 'Чарівник', 'Azurite', 'Benedicte', 'Gold Line', 'Harnas', 'Harrow Diamond', 'Montar', 'Summer Lady', 'T-3', 'T-4'.

Високими смаковими якостями плодів відзначилися зразки 'Іван Тупіцин', 'Ласунець', 'Редхавен' (9 балів), 'Дар Степу', 'Молдавський жовтий', 'Сяйво', 'Harrow Diamond', 'Harnas', 'Montar', 'Summer Lady', 'T-3', 'T-4', 'T-5' (8 балів).

Таким чином, за комплексом ознак якості плодів виділилися зразки 'Дар Степу', 'Іван Тупіцин', 'Ласунець', 'Редхавен', 'Harrow Diamond', 'Montar', 'Summer Lady', 'T-3', 'T-4'. Використання у схрещуваннях цих зразків та зразків-носіїв окремих ознак дозволить одержати нові сорти, які за величиною, забарвленням та смаковими якостями плодів будуть з успіхом конкурувати з кращими вітчизняними та зарубіжними сортами.

УДК 634.2:631.526.32:631.541.1:632.111.5

Кривошапка В.А., кандидат с.-г. наук, ст. науковий співробітник, лабораторії фізіології рослин і мікробіології
Інститут садівництва
e-mail: v.kryvoshapka@ukr.net

ОЦІНКА МОРОЗОСТІЙКОСТІ СОРТО-ПІДЩЕПНИХ КОМБІНУВАНЬ АБРИКОСА (*PRUNUS ARMENIACA* L.) І СЛИВИ (*PRUNUS DOMESTICA* L.)

Морозостійкість є однією з найважливіших господарсько-біологічних ознак плодових культур, що визначає ареал їх поширення. Низькі температури повітря більшою мірою впливають на надземну частину дерева, однак за відсутності снігового покриву значно підвищується ризик пошкодження і кореневої системи. Тому актуальною є перевірка цієї властивості сорто-підщепних комбінувань абрикоса та сливи.

В холодові періоди у фазі глибокого та вимушеного спокою було проведено лабораторні дослідження пошкодження тканин приростів і бруньок низькими температурами сортів абри-

коса 'Київський красень', 'Ветеран Севастополя', 'Поліський крупноплідний' та 'Мелітопольський ранній', щеплених на підщепи сіянці жерделі, Весняне полум'я, Дружба та СВГ 11-19, та сортів сливи 'Ода', 'Стенлей', 'Богатирська', щеплених на підщепи алича, ВВА-1 та Евріка.

Потенційну морозостійкість визначали методом проморожування в лабораторії фізіології рослин і мікробіології Інституту садівництва НААН. Однорічні прирости з бруньками проморожували в холодильній камері CRO/400/40. Проморожування виконували шляхом поступового зниження температури (5 °C на годину) до

мінус 25, мінус 30 і мінус 35 °С. Ступінь морозного пошкодження тканин оцінювали за інтенсивністю їх побуріння на окремих поперечних анатомічних зрізах на основі мікроскопного аналізу за шестибальною шкалою (від 0 до 5 балів).

Відмітимо, що найбільш чутливими до дії низьких температур виявилися тканини кори та камбію, а також генеративні бруньки. Температура проморожування мінус 25 °С була критичною для генеративних органів рослин абрикоса (бал пошкодження 2,4–2,5), а в сорто-підщепних комбінувань сливи – ушкодження не досягали критичного рівня. Температура мінус 30 °С виявилася критичною для генеративних бруньок у всіх комбінуваннях абрикоса і сливи (відповідно 2,5–4,0 та 2,5–3,1 бала). За такої температури

при належному догляді рослини відновлюються після стресового стану, але втрати врожаю будуть значні. Температура мінус 35 °С була критичною не лише для генеративних бруньок (від 3,5 до 5,0 балів), також відмічено критичні пошкодження всіх тканин (кора, камбій, деревина, серцевина) верхівки пагона (від 3,3 до 5,0 балів).

В цілому за комплексною оцінкою сорто-підщепних комбінувань абрикоса та сливи у лабораторних умовах високою морозостійкістю характеризувалися: 'Київський красень', щеплений на Весняному полум'ї, 'Поліський крупноплідний' і 'Мелітопольський ранній' на Дружбі та 'Ода', щеплена на насіннєвій підщепі і на ВВА-1, 'Стенлей' і 'Богатирська' на ВВА-1.

УДК 631:330

Криштофор Г. О., аспірант

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН

e-mail: galinakryshtofor@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НАСІННИЦТВА

Важливу роль у створенні сприятливих умов для розвитку галузі насінництва відіграють інвестиції. Для залучення інвестиційних ресурсів галузь повинна відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливою. Формування інвестиційної привабливості необхідно для: забезпечення конкурентоспроможності продукції і підвищення її якості, структурної перебудови виробництва, створення необхідної сировинної бази для ефективного функціонування підприємств галузі тощо.

Визначення поняття «інвестиційна привабливість» має суттєве значення при активізації інвестиційного процесу, а більш повне його розуміння дозволить прискорити процес залучення іноземних та вітчизняних інвестицій в українські насіннєві підприємства. В сучасному розумінні поняття «інвестиційна привабливість» досить широке і багатьма авторами трактується по-різному. Т. С. Колмикова визначає, що «інвестиційна привабливість - це категорія, яка характеризується ефективністю використання майна підприємств, їх платоспроможністю, стійкістю фінансового стану, можливістю розвиватися на основі підвищення доходності капіталу, техніко-економічного рівня виробництва, якості і конкурентоздатності продукції». Таке тлумачення інвестиційної привабливості не дає тієї ємної та раціональної характеристи-

ки, яку можна використовувати на практиці. Н. А. Левченко підкреслює психологічну складову: «Інвестиційна привабливість – це ступінь ймовірності досягнення висунутих цілей інвестування, яка виражена в індивідуальних очікуваннях економічних агентів потенційних суб'єктів інвестиційного процесу». В своїй роботі Д. В. Дежинов визначає інвестиційну привабливість як сукупність сприятливих інвестиційних і інноваційних умов і переваг, які принесуть інвестору додатковий прибуток і зменшать ризик вкладень. А. С. Понін вважає, що «інвестиційна привабливість країни, регіону тощо – це система або поєднання різних об'єктивних ознак, засобів, можливостей, які обумовлюють в сукупності потенційний платоспроможний попит на інвестиції в певній країні, регіоні, галузі тощо».

Отже, інвестиційна привабливість – це сукупність факторів, аналіз яких вказує на можливість вкладання коштів в той чи інший об'єкт і отримання певного ефекту від здійсненої операції. Проте, проблема залучення інвестицій у галузь насінництва шляхом удосконалення політики по підвищенню інвестиційної привабливості потребує подальшого дослідження, особливо, треба приділити увагу методам оцінки інвестиційної привабливості, зведення її результатів у інтегральний вигляд та його інтерпретацію.